

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	32201 Урбаністика та регіональний розвиток
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32201
Назва ОП	Урбаністика та регіональний розвиток
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мельник Андрій Васильович, Сержантова Юлія Юріївна, Яроменко Оксана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.02.2021 р. – 13.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://geo.knu.ua/images/doc_file/Akreditaz_OP/Vidom_samoocinkry_Urbanistika.pdf
Програма візиту експертної групи	https://geo.knu.ua/images/doc_file/Akreditaz_OP/Programma_vizytu_EG_Urbanistika.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Урбаністика та регіональний розвиток» другого (магістерського) рівня є єдиною в Україні ОП з підготовки фахівців у сфері урбаністики та регіонального розвитку. Вагомими передумовами становлення даної ОП була Міжнародна наукова конференція, що стосувалася тематики урбаністики, за участі учасників з України та країн зарубіжжя, що зумовлює її унікальність і затребуваність. Практика залучення досвіду зарубіжних університетів прослідковується в інноваціях програмних компонентів. ОП зорієнтована на підготовку висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого в європейський простір фахівця з урбаністики та міського управління, що здатен до відтворення власного наукового дослідження, педагогічної, організаційної та практичної діяльності. Запропоновані освітні компоненти дозволяють досягти визначених цілей та програмних результатів навчання. Освітня програма передбачає набуття здобувачами ВО соціальних і практичних навичок. Відбувається повноцінне формування здобувачами ВО індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок відкритої процедури вибору. На високому рівні здійснюється науково-дослідницька діяльність за даною ОП, академічна мобільність викладачів та залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності. Освітня програма «Урбаністика та регіональний розвиток» має несуттєві недоліки.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Освітня програма «Урбаністика та регіональний розвиток» другого (магістерського) рівня є унікальною, базованою на вивченні міжнародного досвіду, єдиною в Україні ОП з підготовки фахівців у сфері урбаністики та регіонального розвитку, затребуваною усіма стейкхолдерами, забезпечує регіональний контекст. 2. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання в ОП враховувались позиції всіх стейкхолдерів. 3. Зміст освітньої програми має чітку структуру. Визначено й пріоритети у вибірковості для здобувачів. 4. Наявна відповідність ОП предметній області спеціальності. 5. Методика навчання і викладання є полікомпонентною, що підсилює інноваційність навчання та викладання за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток». 6. Навчання відповідає вимогам студентоцентричного підходу. 7. Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, цілком забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН навчання на найвищому рівні. 8. Високим є рівень впровадження та реалізації науково-дослідницької роботи (публікації НПП індексуються у наукометричних базах). Високого рівня досягла міжнародна співпраця. Позитивною практикою є систематичне залучення професіоналів-практиків до проведення занять. 9. Студентське самоврядування приймає активну участь в організації навчально-виховного процесу. 10. Рівень забезпечення матеріально-технічною базою є високим. На належному рівні провадяться, окрім, освітньо-наукової, інформаційна, консультативна та організаційна підтримки, що забезпечуються, в тому числі, в дистанційному форматі. 11. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються низкою нормативно-правових документів, розроблених та впроваджених закладом вищої освіти. 12. На офіційній веб-сторінці ЗВО оприлюднено достатньо повний перелік документів, що регламентують діяльність Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» є відсутність процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, незначна кількість здобувачів вищої освіти беруть участь у програмах академічної мобільності. Кількість освітніх компонентів в освітній програмі не відповідає кількості освітніх компонентів в навчальному плані; неузгодженим є графік навчального навантаження; окремі освітні компоненти забезпечують майже максимальну кількість загальних і фахових компетентностей та формують найбільшу кількість програмних результатів навчання. Предметну область спеціальності 106 Географія визначено у проекті стандарту вищої освіти для магістерського рівня, проте, проект не є нормативним документом. Зустрічі зі стейкхолдерами дозволили сформулювати наступні рекомендації: більше уваги приділяти реалізації програми міжнародної академічної мобільності, клопотати про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, запровадити освітні компоненти, які забезпечать вивчення іноземної мови, збільшити практичну складову з метою кращого засвоєння спеціалізованого програмного забезпечення. Рекомендуємо узгодити графік навчального навантаження; зосередитися на виборі найважливіших загальних компетентностей та програмних результатів при формуванні освітніх компонентів; врахувати рекомендації щодо перегляду та оновлення ОП під час здійснення інших акредитаційних експертиз у Київському національному університету імені Тараса Шевченка.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма (далі ОП) «Урбаністика та регіональний розвиток» є єдиною в Україні ОП магістерського рівня з підготовки фахівців у сфері урбаністики, управління міським та регіональним розвитком, просторового розвитку міст, що зорієнтована на сучасний розвиток міст та інтеграцію з Європейським Союзом через залучення досвіду зарубіжних університетів в інноваціях окремих ОК. Цілі та мета, визначені в ОП, відповідають місії та стратегії КНУ імені Тараса Шевченка та географічного факультету. Зокрема, прослідковується їх чітке спрямування на підготовку висококваліфікованого та конкурентоздатного фахівця в галузі 106 Географія, а саме урбаністики, управління міським та регіональним розвитком, що відповідає тенденції розвитку міст і регіонів в Україні. ОП цілком відповідає Стратегічному плану розвитку Університету через залучення основних напрямків роботи, а саме: освітнього процесу (врахування тенденцій розвитку ринку праці в даній галузі), міжнародного співробітництва в рамках відповідності нормам країн ЄС, досліджень в галузі урбаністики тощо. Це було підтверджено під час детального аналізу ОП та спілкування з гарантом, а також керівництвом ЗВО. Зазначається, що дана ОП може бути переорієнтованою через можливі зміни в Стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У процесі спілкування з гарантом ОП було визначено, що під час розробки ОП, формування цілей та програмних результатів, враховувались думки та побажання всіх стейкхолдерів, що зазначалось під час онлайн-зустрічі, шляхом залучення їх до дискусій, обговорень тощо. До обговорення також залучались випускники інших ОП географічного факультету, що працюють в сфері управління міським середовищем. Серед їх пропозицій слід відмітити формування фахових та мовних компетентностей, які необхідні випускникам для працевлаштування. Щодо роботодавців, то залучені були представники таких компаній: ДП «Український державний НДІ проектування міст «ДІПРОМІСТО» імені Ю. М. Білокозя», ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ», Департаменту економіки та цифровізації КОДА, КП «Центр організації дорожнього руху» КМДА. Серед їх пропозицій слід відмітити спрямованість на міське планування та середовище, а також їх роль у виборі підприємств для виробничої практики. Щодо академічної спільноти, то за основу було визначено досвід, набутий під час участі у міжнародних конференціях, проектах та стажуваннях. Позитивні рецензії на дану ОП надали: директор Інституту географії НАН України – Л.Г. Руденко, директор Інституту економіки природокористування та сталого розвитку НАН України – М.А. Хвесик, заступник директора з наукової роботи Центру ГІС ДП «Український державний науково-дослідницький інститут проектування міст «ДІПРОМІСТ» імені Ю.І. Білокозя – Ю.М. Палеха, директор ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ» – Я.В. Іванченко.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП зорієнтована на підготовку висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський простір фахівця з урбаністики та міського управління, що здатен до відтворення власного наукового дослідження, педагогічної, організаційної та практичної діяльності. Реалізація даної ОП має високі показники, оскільки відповідає сучасним тенденціям розвитку спеціальності, а саме збільшенню проектів з урбаністичної тематики, залучення фахівців-географів до вирішення проблем міського та регіонального розвитку, співпраця фахівців-географів з органами державного, регіонального та міського управління. Щодо галузевого контексту, то основні ПРН включають особливості розвитку сучасної стратегії регіональної політики, особливості адміністративно-територіальної реформи в Україні, сучасні принципи містобудівної та містопланувальної діяльності. Програма зорієнтована на підготовку фахівця-урбаніста для будь-якого регіону (міста). Під час спілкування з гарантом ОП та завідувачем кафедри, було підтверджено, що для розробки даної ОП був застосований досвід магістерських програм з урбаністики, міського та регіонального розвитку, міського планування університетів Великої Британії (зокрема, Лондонської школи економіки та політичних наук, Університетського коледжу Лондона, Бристольського, Ньюкаслського, Кардифського, Ліверпульського, Манчестерського метрополітенського університетів, університету Глазго), Норвегії (Університету Осло), Німеччини (Лейпцизького університету), Австрії (Віденського університету), Нідерландів (Амстердамського університету). До ОП включено обов'язкові компоненти: Contemporary Debates in Human Geography (ОК 2), Урболобораторія (Urban lab) (ОК 6), Дизайн наукової роботи (Research Design) (ОК12) та вибіркові компоненти Міська аналітика (Urban Analytics) (ВБ 2.1.3), Спеціальні методи регіональних досліджень (ВБ 2.2.3), Міська культура та міграції (ВБ 2.2.1), Креативні міста (ВБ 2.3.3), Партисипативне міське планування (ВБ 2.2.2). Таку діяльність та необхідність підтверджують також додаткові документи про підвищення кваліфікації викладачів, їх публікації, гранти та проекти у співпраці із зазначеними університетами.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт ВО за спеціальністю 106 Географія на момент проведення експертизи відсутній. Визначені в ОП програмні результати навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) до сьомого кваліфікаційного рівня згідно Закону України «Про вищу освіту» (ст.5) та нормативним документам КНУ імені Тараса Шевченка – «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>. Наприклад, це досягається в ПР, що ґрунтуються на вмінні вирішувати складні задачі, обґрунтовувати географічні дослідження, вмінні здійснювати комплексну географічну оцінку тощо, які зазначені у ПР 5-6, 12-13.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП є єдиною та унікальною в Україні, зорієнтованою на тенденції розвитку урбаністики в країнах ЄС. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання в ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» враховувались позиції всіх стейхолдерів, які надавали конкретні пропозиції, що реалізовані в ОП. Основні ПРН включають особливості розвитку сучасної стратегії регіональної політики, особливості адміністративно-територіальної реформи в Україні, сучасні принципи містобудівної та містопланувальної діяльності. Програма зорієнтована на підготовку фахівця-урбаніста для будь-якого міста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на визначені сильні сторони і позитивні практики в контексті критерію 1 та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 1 відповідає рівню А, оскільки програма є унікальною, глибоко зорієнтованою на Європейські стандарти й підготовку фахівців для різних регіонів України, єдиною в Україні ОП магістерського рівня з підготовки фахівців у сфері урбаністики й регіонального розвитку.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальна кількість кредитів ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» складає 120 кредитів (ECTS), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та до освітньо-наукових програм на здобуття ступеня вищої освіти «магістр». Стандарт для другого (магістерського) рівня відсутній. Розподіл навчального навантаження у відповідності за семестрами є відповідним: 1 – 30 кредитів; 2 – 30 кредитів; дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти складають 30 кредитів та передбачені виключно у 3 семестрі, 4 семестр – 30 кредитів. Передбачено право вибору навчання за відповідними блоками ОП та вибору двох дисциплін із запропонованого переліку. Обсяг дисциплін вільного вибору у кредитах (ECTS) складає 25%, що є нормою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» є чіткою. Запропоновані освітні компоненти в ОП складають логічну взаємопов'язану систему та передбачають досягнення запропонованих цілей та ПРН. Кількість освітніх компонентів за даною ОП – 13. Проте, у навчальному плані наведено 14 освітніх компонентів (ОК). 14-м ОК у НП є Кваліфікаційний іспит зі спеціальності Географія, на який запропоновано – 0 (нуль) кредитів. У даному ЗВО не передбачено виділення кредитів (ECTS) на підсумкову атестацію («Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Невідповідність у кількості освітніх компонентів у ОП і НП, не впливає на кількість кредитів в освітній програмі та навчальному плані, тому є несуттєвою. Кваліфікаційний іспит та вимоги до нього прописані в освітній програмі та розглядаються виключно, як підсумкова атестація. У навчальному плані за даною ОП на обов'язкові навчальні дисципліни передбачено 90 кредитів, враховуючи 2 дисципліни, що викладаються англійською мовою. Варто зауважити, що у Графіку навчального процесу (С.1. НП, <https://drive.google.com>) дипломні (магістерські) роботи заплановані на лютий місяць, тематика робіт затверджена на засіданні кафедри, що підтверджується протоколом №7 від 21 січня 2021 р. У процесі роботи експертна група з'ясувала, що захисти відбуваються у травні. Простежуємо відповідність між окремими ОК та компетентностями і ПРН, вказаними в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП. На думку експертної групи, незважаючи на «масштабність» вивчень, що визначається предметом досліджень тієї чи іншої навчальної дисципліни, все-таки варто абстрагувати загальні компетентності (ЗК) для деяких освітніх компонентів. До прикладу, ОК 4 (Якість життя населення міст) відповідає ЗК у кількості 9 (з 14 ЗК в ОП) та забезпечує 11 ПРН (з 14 ПРН в ОП), ОК 6 (Урболабораторія) – 6 ЗК та 12 ПРН. Рекомендуємо зосередитися на найважливіших загальних компетентностях та програмних результатах. Забезпечення наукової складової за ОП передбачає здійснення виконання наукових досліджень під час підготовки кваліфікаційної роботи магістра, проходження виробничої практики на базі наукових установ, ОК 6 (Урболабораторія) інших. Проте, для підвищення реалізації наукових пошуків на практиці (вироблення алгоритму вивчень, розкриття спектру досліджень тощо) для здобувачів вищої освіти рекомендуємо введення науково-дослідницького практикуму, як освітнього компоненту. У процесі онлайн-спілкування з представниками різних фокус-груп, експертна група з'ясувала, що, запровадження освітніх компонентів, які забезпечать вивчення іноземної мови, було б доречним для ОП, де викладання дисциплін здійснюються, як українською, так і англійською мовами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» відповідає предметній області спеціальності 106 – Географія. У ВСО зазначено, що предметну область спеціальності 106 Географія (для ОНП, 2019) визначено у стандарті вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/07/10/106_Neohrafiya%20bakalavry.pdf) затвердженого від 16.06.2020 р. та у проекті стандарту вищої освіти для магістерського рівня. Проте, проект не є нормативним документом. Зміст та наповненість програмних компонентів (спрямованих на ефективне засвоєння ключових методів, методик, технологій та прикладних складових ОП) та програмні результати навчання, засвідчують, що ОП повністю відповідає предметній області спеціальності та загальній цілі навчання, що полягає у підготовці фахівців, здатних здійснювати дослідження природних та суспільно-територіальних комплексів, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проектну та інші види діяльності при плануванні територій, регіональному розвитку тощо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» прослідковуємо послідовність при викладенні цілей, компетентностей та ПРН, основних та вибіркового компонент. Пріоритети вибіркового для здобувачів вищої освіти визначені у «Положенні про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)). Прослідковуємо ієрархічне представлення програмних компонентів. Дисципліни, які об'єднані в блоки самостійного вибору здобувача вищої освіти, в основному, призначені для формування фахових компетентностей. В основу системи вибіркового дисциплін закладено індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. В процесі спілкування зі здобувачами вищої освіти підтверджено, що дисципліни є вибіровими з точки зору здобувача вищої освіти, відповідно й до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Формування індивідуальної освітньої траєкторії ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» забезпечують вибір напряму та тематики магістерського дослідження, місця проходження виробничої практики за потреби, та право реалізації здобувача вищої освіти на академічну мобільність, в чому переконалася експертна група в процесі дистанційної експертизи.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Серед видів навчальних занять для здобувачів вищої освіти за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» магістерського рівня передбачені семінарські та практичні заняття, а також виробнича та асистентська практики, що сприятимуть підсиленню знань та виробленню практичних навичок у підготовці фахівців з урбаністики та регіонального розвитку. Найвні договори з базами практик. У навчальному плані експертна група рекомендує збільшити кількість годин, відведених на практичні заняття, що може бути враховано під час перегляду ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» формування соціальних навичок здобувачів вищої освіти забезпечують, як загальні, так і професійні компетентності, які набуваються поступово, зокрема, під час викладання освітніх компонентів: «Професійна та корпоративна етика», «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Партисипативне міське планування», «Гендер і географія», «Виробнича практика», «Асистентська практика». Основними формами набуття соціальних навичок, окрім практичних робіт та практик, є участь здобувачів у наукових конференціях, семінарах тощо, що сприятиме професійному зростанню фахівця на перспективу.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Підготовка здобувачів за даною ОП передбачає врахування компетентностей та професійної кваліфікації професій відповідно до рекомендацій Європейського класифікатора навичок, компетентностей та професій ESCO (European Skills, Competences and Occupations) (<https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>) про що підтверджено у спілкуванні з гарантом ОП та завідувачем кафедри. При формуванні змісту даної ОП взято до уваги вимоги до знань та формування навичок для досягнення фахових компетентностей. Зміст ОП має достатній обсяг компонентів, необхідних для формування основних фахових компетентностей та формування програмних результатів навчання відповідно до професійної кваліфікації. Професійна кваліфікація присвоюється окремим рішенням екзаменаційної комісії.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у КНУ ім. Т.Шевченка (наказ Ректора від 31 серпня 2018 р.) (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), частка самостійної роботи за всіма компонентами ОП складає понад 76% та регламентується індивідуальним навчальним планом. Обсяг кредитів з даною ОП визначався колегіально робочою групою, з дотриманням процедури погодження НМК, вченою радою факультету (за участі студентів) та зовнішніми рецензентами. За даною ОП дотримано вимоги щодо нормування часу та обліку годин навчального навантаження. Під час спілкування з адміністрацією ЗВО, було виявлено, що відділ моніторингу та якості освіти проводить регулярні опитування студентів, де питання навантаження та часу на самостійну роботу також висвітлюється.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання при підготовці здобувачів вищої освіти за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Загальна кількість кредитів ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» відповідає вимогам законодавства. Зміст освітньої програми має чітку структуру, освітні компоненти, включені до неї, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, узгоджених з думкою стейкхолдерів. ОП передбачає врахування компетентностей та професійної кваліфікації професій відповідно до рекомендацій Європейського класифікатора навичок, компетентностей та професій ESCO (European Skills, Competences and Occupations). Зміст та наповненість програмних компонентів та програмні результати навчання засвідчують про відповідність ОП предметній області спеціальності. Визначено й пріоритети у вибірковості для здобувачів вищої освіти (як у виборі ОК, так і тематики досліджень), що засвідчує формування освітньої траєкторії серед здобувачів вищої освіти за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Кількість освітніх компонентів в освітній програмі «Урбаністика та регіональний розвиток» не відповідає кількості освітніх компонентів у навчальному плані. Неузгодженим є графік навчального навантаження. Окремі освітні компоненти забезпечують майже максимальну кількість ЗК і ФК та формують максимальну кількість ПРН (на основі аналізу матриці, наведеної в ОП). Предметну область спеціальності 106 Географія визначено у проекті стандарту вищої освіти для магістерського рівня, проте, проект не є нормативним документом. Рекомендуємо узгодити графік навчального навантаження. Зосередитися на виборі найважливіших загальних компетентностей та програмних результатах при формуванні освітніх компонентів. Рекомендуємо ЗВО запровадити освітні компоненти, які забезпечать вивчення іноземної мови, оскільки викладання окремих дисциплін здійснюється виключно іноземною мовою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 2, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які не є суттєвими та підлягають виправленню під час майбутнього перегляду ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка розміщені на офіційному сайті університету <https://vstup.knu.ua/> та сайті географічного факультету <https://geo.knu.ua/uk/abiturientam.html>. Вони розроблені Приймальною комісією відповідно до Умов прийому до закладів вищої освіти України та затверджені Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка протокол № 7 від 29 грудня 2020 року. У Правилах Прийому прописано організацію та проведення конкурсного відбору (§4 Розділу III Правил прийому), роз'яснення щодо проведення вступних випробувань, а також врахування навчальних та наукових досягнень вступників шляхом нарахування додаткових балів при розрахунку конкурсного балу (§4.1-4.2). Наведено розрахунок конкурсного балу (§4.3) з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених Додатком 3.2 Правил прийому. У цьому ж додатку також зазначено перелік вступних випробувань для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, магістра у тому числі й за спеціальністю 106 «Географія», освітньо-науковою програмою «Урбаністика та регіональний розвиток». Програми вступних іспитів, які проводить Університет, затверджуються та оприлюднюються відповідно до пункту 7 § 5 розділу I Правил прийому. З Програмою фахових вступних випробувань, зразками екзаменаційних білетів вступних іспитів та критеріями оцінювання результатів з фахових випробувань можна ознайомитись на вебсайті географічного факультету у розділі «Вступнику» (<https://geo.knu.ua/uk/abiturientam.html>). Була проведена зустріч зі здобувачами вищої освіти ступеня магістр 1-го та 2-го років навчання у результаті якої підтверджено інформацію щодо відповідності здійснення прийому на навчання до Правил прийому ЗВО. Правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою є досить зрозумілими, чіткими, не містять дискримінаційних положень та, відповідно до вимог, оприлюднені на офіційному вебсайті.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зміст вступного фахового випробування для вступу на освітню програму «Урбаністика та регіональний розвиток» у КНУ імені Тараса Шевченка загалом відповідає рівню початкових (вхідних) компетентностей, необхідних для навчання за даною ОП, свідченням чого є програма вступного іспиту (<https://geo.knu.ua/uk/abiturientam.html>) і дає можливість констатувати про врахування особливостей освітньої програми. У Правилах прийому на 2021 р. для вступників на ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток» до конкурсних предметів відноситься єдиний вступний іспит з іноземної мови та фахове вступне випробування (за шкалою від мінімальних 100 балів до 200) (§ 4.1 Розділу III Правил прийому). Фахове вступне випробування включає перелік питань з дисциплін, як з ОП «Економічна географія» першого (бакалаврського) рівня, так і з обов'язкових компонентів ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток». Зустріч у фокус-групах підтверджує щорічний перегляд програми вступних фахових випробувань для вступу на ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регламентуються розробленими та затвердженими нормативними документами, які оприлюднені на сайті університету, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу в КНУ ім. Т. Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ ім. Т. Шевченка (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk); Положення про порядок перезарахування результатів навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk); Наказ Ректора про порядок проведення в КНУ атестації для визнання здобутих кваліфікацій результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 р. (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg). У даних положеннях представлено послідовність дій учасників освітнього процесу. Онлайн зустріч з фокус-групою академічного персоналу засвідчила, що університет надає можливості щодо участі в академічній мобільності, зокрема на запит експертної групи були надані підтвердуючі документи щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (за програмою академічної мобільності Erasmus+) та проходження міжнародних стажувань (blob:<https://office.naqa.gov.ua/47ffe5ae-af71-41d7-842c-804fe9241f3e>). Проте, під час резервної зустрічі було підтверджено наявність слабких сторін стосовно академічної мобільності здобувачів вищої освіти, зокрема щодо семестрового обміну. У ЗВО планувалася (планується) участь здобувачів вищої освіти даної ОП в програмі академічної мобільності, але зважаючи на ситуацію, пов'язану з карантинними обмеженнями, які стали на заваді її реалізації, наразі відкладена.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Як показує аналіз, єдиної думки щодо системи перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в університетах Європи не існує. В багатьох випадках створюються комісії, які підтверджують рівень досягнутих знань. Крім того, таке перезарахування здійснюється на розсуд університетів. Позиція українських ЗВО щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті також неоднозначна. Позиція одних закладів вищої освіти щодо даного питання полягає в тому, що перезарахування курсів для студентів на даному етапі неможливе, а для викладачів та співробітників, за наявності сертифікату, курси можуть бути зараховані як підвищення кваліфікації. Відповідно, здобувачі вищої освіти мають можливості знайти курси в рамках своєї спеціалізації і, таким чином, доповнити своє навчання шляхом вибору відповідних тем або курсів, які не охоплює курс у навчальному закладі. Також здобувачі вищої освіти мають можливість відкрити для себе додаткову спеціалізацію. Інша позиція передбачає, що в разі успішного проходження курсів, які повністю або частково відповідають навчальним дисциплінам, які викладаються, здобувачі вищої освіти мають можливість перезарахування частину курсу у вигляді додаткових балів до іспиту за відповідною процедурою, яка передбачає перевірку рівня засвоєних знань та відповідність темам курсу шляхом проведення співбесіди. Позиція КНУ імені Тараса Шевченка на даний час полягає у тому, що заклад не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відповідно за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому 2021 року на навчання для вступників на ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на сайті з відповідними додатками. Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу, а також їх дотримуються під час реалізації освітньо-наукової програми. Зручною є навігація на вебсайті географічного факультету, де у розділі «Вступнику» (<https://geo.knu.ua/uk/abiturientam.html>) доступно та зручно

можна ознайомитися з усією необхідною інформацією. В Київському національному університеті імені Тараса Шевченка створені умови та надані можливості щодо участі в академічній мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність практики прийняття участі здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОП у програмах семестрового обміну. Відсутність визнання та можливостей впровадження неформальної освіти в процесі навчання. Рекомендуємо активізувати роботу щодо популяризації та втілення в практичній площині програм академічної мобільності серед здобувачів вищої освіти через (шляхом) укладення двосторонніх договорів. Звернути увагу ЗВО на популяризацію та можливості впровадження в межах ОП результатів неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 3, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить деякі недоліки, які підлягають виправленню.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У цілому, методика навчання і викладання, що застосовується в рамках ОП, відповідає вимогам студентоцентричного підходу. Поряд із традиційними формами та методами навчання широко використовується інноваційний інструментарій форм та методів, на кшталт, урболабораторії, кейс-метод, метод проєктів тощо. Полікомпонентна методика навчання і викладання забезпечує якісну підготовку здобувачів вищої освіти, дозволяє досягнути програмових результатів та оволодіти компетентностями, зазначених в ОП. При цьому програмні результати навчання відповідають обов'язковим освітнім компонентам. Зустріч з НПП підтвердила можливість вільного та самостійного вибору форм та методів навчання і викладання. (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Відповідно до нових вимог часу і на основі зарубіжного досвіду НПП постійно удосконалюють форми та методи роботи із здобувачами вищої освіти з урахуванням практичної спрямованості освітніх курсів та потреби здобувача. Зустріч із здобувачами вищої освіти підтвердила високий рівень задоволення методами навчання та викладання і задекларувала той факт, що освітній процес відповідає їхнім потребам та інтересам. Викладання в рамках ОП дистанційне навчання здійснювалося за допомогою платформ Google Meet, Zoom, Microsoft 365. Реалізація освітньо-наукової програми «Урбаністика та регіональний розвиток» відбувається на засадах академічної свободи. Студенти можуть вільно обирати дисципліни з циклу вибіркового навчання ОП та теми для магістерського дослідження відповідно до фахових та особистих вподобань та рівня підготовки. Студентоцентричний принцип визначається Статутом КНУ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) як пріоритетний. Як виявили під час бесіди з адміністративним персоналом, анкетування та опитування здобувачів вищої освіти здійснюється централізовано в межах ЗВО Інститутом соціології. При цьому розроблений графік опитування для кожного з факультетів та освітніх програм. Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості забезпечення навчально-виховного процесу надходять для узагальнення та аналізу гаранту ОП. За словами гаранту подібне опитування було проведене із здобувачами вищої освіти даної ОП, однак його результати ще не були оброблені та доведені до гаранту. Студентське самоврядування бере активну участь в організації навчально-виховного процесу. Зокрема, враховуються його пропозиції щодо змісту окремих тем в рамках навчальних курсів, тематики самостійної роботи здобувачів вищої освіти тощо, а також враховується в певних ситуаціях у виборі викладачів, що власне підтверджено у бесіді з представниками студентського самоврядування. Враховані пропозиції здобувачів щодо необхідності посилення практичної складової навчального процесу шляхом виконання індивідуальних та групових проєктів, в яких розв'язуються проблемні питання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Зміст, цілі та програмні результати, а також критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів повідомляються здобувачам вищої освіти вивчення на початку вивчення окремих курсів. У результаті бесіди зі здобувачами вищої освіти підтверджено дані щодо своєчасності, відкритості та доступності усієї необхідної інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. У вільному доступі на вебсайті факультету у розділі «Студентам» розміщені робочі навчальні програми (<https://geo.knu.ua/uk/studentam/navchalni-programi.html>), та навчально-методична та наукова література, а на сторінці кафедри економічної та соціальної географії – навчальний план ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток» (<https://geo.knu.ua/uk/kafedri/ekonomichnoji-ta-sotsialnoji-geografiji/navchannya.html>). Індивідуальне спілкування викладачів із здобувачами вищої освіти можливе у формі консультування безпосередньо на кафедрі або через електронну пошту. Графік консультування знаходиться у вільному доступі на інформаційних стендах кафедри.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час навчання здобувачі вищої освіти мають можливість поєднувати його із дослідницькою діяльністю. Зокрема, реалізують себе через участь у круглих столах, науково-практичних конференціях, проєктах тощо. Студентсько-аспірантський науковий семінар дає можливість залучити активну творчу молодь до наукових досліджень у різних ЗВО країни. Функціонує Наукове товариство студентів і аспірантів та Рада молодих вчених, що всебічно сприяють реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти. Окремим напрямом наукової роботи зі студентством стало проведення виїзних шкіл-семінарів у різних містах України. Традиційно проводиться звітна наукова міждисциплінарна конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна: Географія», починаючи з 2017 р. більшість виступів здобувачів вищої освіти стосувалися питань та тематики урбаністики, що засвідчує по зацікавленість даною тематикою. В рамках ОНП представниками НТСА проведений семінар-воркшоп Urbex з тематики вивчення міських просторів (учасники Петровська А., Яременко А.). Перший етап україно-німецького молодіжного обміну: «Тактичний урбанізм. Трансформація міського простору» за участю здобувачів Тимошенко І., та Хоменко Д. Центр урбаністичних студій, участь Т. Нагорного та А. Петровської, М. Рум'янцева. Експертна група переконалася у наявності друкованих публікацій у магістрантів Т. Нагорного, А. Петровської, Д. Хоменко Д., І. Тимошенко, А. Ключ, А. Басич, А. Яременко. (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/3076>). Здобувачі вищої освіти публікують результати своїх досліджень у наукових виданнях України та зарубіжжя, що свідчить про високий рівень підготовки та пошукової активності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час вивчення матеріалу самоаналізу та відео-зустрічей з НПП виявлено: зокрема, доцент кафедри Кононенко О.Ю. зауважила, що здобувачі активно цікавляться даною ОП, існує тенденція до вступу на навчання за даною ОП (є відповідні запити з їхнього боку) здобувачів інших спеціальностей факультету. Наукові публікації викладачів, представлені в матеріалі самоаналізу (Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП), а також методи викладання свідчать, що вони оновлюють свої дисципліни, хоча у 2021 році буде перший випуск за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 106 Географія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Публікації відповідають профілю ОК. Про високі досягнення науково-педагогічних працівників, що викладають за даною ОП підтверджують високі результати наукових досліджень, що представлені у ряді Всеукраїнських та Міжнародних конференцій, семінарів, опубліковані у фахових виданнях України та у наукометричних базах Scopus та Web of Science (Мезенцев К., Провотар Н., 2020, Scopus); Mezentsev K., 2020, Web of Science); Dronova O., Kononenko O. (співавтор, 2020, Scopus); Zapototskyi S. (співавтор, 2020); Гнатюк О., Мельничук А., (2020, Scopus); Gnatiuk O., Melnychuk A., 2020, Scopus, Web of Science)(<https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/3076>). Перегляд ОК відбувається щорічно з ініціативи здобувачів вищої освіти, а також на основі вивчення досвіду передових сучасних практик інших закордонних ЗВО у сфері урбаністики та регіонального розвитку.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час проведення дистанційної експертизи було з'ясовано, що загальна Стратегія інтернаціоналізації діяльності ЗВО як основний дороговказ, що регламентує цей процес, відсутня. Однак, вона реалізується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили вільний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, стипендіальних програм, умов та можливостей академічної мобільності. Програми академічних обмінів імені Фулбрайта (<https://geo.knu.ua/uk/vsi-novini/977-programa-akademichnikh-obminiv-imeni-fulbrajta.html>) та Еразмус+, програм DAAD, IREX (<http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>). При розробці ОНП було враховано досвід зарубіжних колег, зокрема, Британської школи урбаністики, Норвезької школи та Нідерландської школи урбаністики. Проявами інтернаціоналізації діяльності в є реалізація спільних проєктів з університетами Зальцбурга, Осло, міжнародна співпраця з університетами Португалії та Естонії, підписання угоди про академічну мобільність з Університетом

Етвена Лоранда (Угорщина). Приклад, Угода про співпрацю з Департаментом соціології та суспільної географії Університету Осло (2018 р.). Спільний українсько-австрійський проект К. Мезенцева «Неоднозначні приміські простори: порівняльний аналіз місцевих траєкторій і мінливі повсякденні практики». Це дає можливість реалізовувати результати власних досліджень, а здобувачі мають змогу слухати відкриті лекції (як приклад, лекція М. Джентіле з Університету Гельсінкі (<https://geo.knu.ua/uk/vsi-novini/463-lektsiji-z-urbanistichnoji-geografiji-doktora-majkla-dzhentile-z-universitetu-gelsinki.html>), лекції проф. М. Реймана (<https://geo.knu.ua/uk/vsi-novini/841-spivrobotnistvo-za-programoyu-akademichnoji-mobilnosti-erazmus-lektsiji-estonskogo-vchenogo.html>)). Як зауважила доцент кафедри Проватар Н., підтвердженням актуальності викладання дисципліни «Гендер і географія», є відповідне зацікавлення на її вивчення з боку Віденського університету в рамках проекту, а також запит щодо впровадження в шкільній освіті. НПП неодноразово брали участь у міжнародних проектах та зарубіжних стажуваннях, тренінгах і конференціях. Так, Гнатюк О. у воркшопі в університеті Зальцбурга, Запотоцький С. учасник програми Еразмус+ стажування НПП в університеті Будапешта, Кононенко О. пройшла міжнародне стажування за Еразмус+ в University of Minho; Мезенцев К. – міжнародне стажування за програмою Еразмус+ в університеті Будапешта, де було прочитано 12 лекцій за тематикою суспільної географії та трансформації міського простору (2018 р.), у Білоруському університеті прочитав цикл лекцій «Тренди сучасної суспільної географії», прийнято участь у воркшопі в університеті Зальцбурга.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Методика навчання і викладання, що застосовується в рамках ОП, відповідає вимогам студентоцентричного підходу. Є полікомпонентною, що підсилює інноваційність навчання і викладання за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток», забезпечуючи якісну підготовку здобувачів вищої освіти, дозволяє досягнути програмних результатів та оволодіти компетентностями, зазначених в ОП. Враховано досвід зарубіжних колег, зокрема, Британської школи урбаністики, Норвезької школи та Нідерландської школи урбаністики. Проявами інтернаціоналізації діяльності в рамках ОП є реалізація спільних проектів з університетами. Наявна своєчасність, відкритість та доступність усієї необхідної інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Достатньо високим є рівень впровадження та реалізації науково-дослідницької роботи. У НПП наявні сертифікати про стажування у закордонних ЗВО, публікації, що індексуються у наукометричних базах. Надзвичайно високою є міжнародна співпраця. У рамках такої співпраці викладачі мають можливість реалізовувати взаємні результати досліджень у дослідницьких проектах. Здобувачі вищої освіти публікують результати своїх досліджень у наукових виданнях України та зарубіжжя. Студентське самоврядування бере активну участь в організації навчально-виховного процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на визначені сильні сторони і позитивні практики в контексті критерію 4 та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 4 відповідає рівню А, оскільки методика навчання є полікомпонентною, інноваційність викладання за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» підсилюють реалізація спільних проектів з університетами та висока міжнародна співпраця.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Серед форм контрольних заходів, що застосовуються в ОК даної ОП можна відмітити: поточний контроль (бліц-опитування, тести, тематичні контрольні роботи) та підсумковий контроль, який включає семестровий контроль в

рамках окремих освітніх компонентів (іспит, диференційований залік, залік) і атестацію здобувачів освіти (комплексний кваліфікаційний іспит та захист кваліфікаційної роботи магістра), що підтверджено під час детального вивчення навчального плану та робочих програм дисциплін. Прозорість та зрозумілість даної інформації забезпечується детальним описом в робочих програмах дисциплін та під час вступної лекції, про що зазначають, як здобувачі, так і викладачі під час зустрічей. Інформація до відома студентів потрапляє або на вступній лекції або під час їх самостійного аналізування робочих програм дисциплін, що знаходяться у вільному доступі (на сайті кафедри/факультету). Такі норми повністю відповідають «Положенню про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf та «Положенню про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» <https://bit.ly/2XIefil>. Практикується також збір інформації щодо зрозумілості критеріїв оцінювання, що забезпечується університетським опитуванням серед здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» відсутній, проте форми атестації відповідають науковому спрямуванню програми та врегульовані Положенням про організацію освітнього процесу і вміщують кваліфікаційний іспит та захист кваліфікаційної роботи, що, в свою чергу, забезпечує наукову складову програми.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів і порядок їх повторного проходження регламентуються: Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf, Положенням про апеляційну комісію Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://vstup.aau.edu.ua/sections/documents/appeal/regulations-on-the-appeal-commission> тощо, що розміщені на офіційному сайті ЗВО. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів врегульовується Етичним кодексом університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf> та обов'язковим ознайомленням здобувачів з прикладами поточного та семестрового (підсумкового) контролю. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в Університеті прописано у «Порядку вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» http://asp.univ.kiev.ua/doc/NP_Baza_univ/Ethical-code-of-the-university-community.pdf, що розміщений у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. Випадків оскарження результатів або повторного проходження контрольних заходів серед здобувачів даної ОП не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в КНУ імені Тараса Шевченка є визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі на офіційному ресурсі у вигляді нормативних документів, а саме: Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (у п.9.8 визначено політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, а в п. 10.7 – науково-педагогічними працівниками, у т.ч. в окремих підпунктах розділів 7 і 8 визначено види порушень і відповідальність здобувачів освіти та НПП) <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>, http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf; Положенням про систему забезпечення якості освіти в КНУ імені Тараса Шевченка <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>; Етичним кодексом університетської спільноти КНУ імені Тараса Шевченка; Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату в КНУ імені Тараса Шевченка; укладеним Договором про співпрацю із компанією «Антиплагіат» (програмний продукт – сервіс пошуку ознак плагіату Unicheck для перевірки дисертацій на плагіат). Під час зустрічі з НПП та гарантом ОП було визначено, що всі майбутні роботи випускників даної ОП проходитимуть обов'язкову перевірку через Unicheck, що доведено до відома здобувачів та підтверджено на зустрічі з ними. В межах ЗВО створена база кваліфікаційних робіт, на кафедрі безпосередньо зберігаються теми та тексти робіт здобувачів. Оскільки це первинний випуск, то перевірити наявну базу – неможливо, проте експертній групі були надані теми кваліфікаційних робіт студентів, що затверджені на засіданні кафедри. В рамках реалізації даної ОП випадки порушення академічної доброчесності відсутні. Експертна група відмічає високий рівень обізнаності студентів з даного питання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, оприлюднені в робочих програмах дисциплін та озвучені під час вступних занять. Нормативно-правова база ЗВО з питання контрольних заходів, оскарження результатів, забезпечення академічної доброчесності тощо має високий рівень прозорості та відкритості, всі правила чітко визначені та доступні. Здобувачі ОП на високому рівні обізнані з даних питань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на визначені сильні сторони, ґрунтовну базу щодо нормативно-правових документів і позитивні практики, а саме функціонування Етичного кодексу університетської спільноти та обов'язковістю перевірки кваліфікаційних робіт та публікацій студентів та викладачів системою Unicheck в контексті критерію 5 та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 5 відповідає рівню А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Досягнення цілей та програмних результатів за ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» у КНУ ім. Т. Шевченка забезпечують викладачі з високою професійною кваліфікацією. На основі аналізу Табл. 2. простежуємо відповідність тематиці наукових досліджень викладача та освітнього компонента, що він забезпечує. Наявні посібники, монографії та наукові статті у фахових виданнях України та науково-метричній базі. Освітній процес за даною ОП забезпечують 14 викладачів з науковим ступенем, 5 (а це 37%) доктори наук, професори. У статевій структурі викладачів 50 % чоловіків та жінок. Керівниками кваліфікаційних робіт є Мезенцев К., Хвесик Ю., Пасько В., Кононенко О., Дронова О. (затверджено на засіданні кафедри від 21.01.2021 р). Про високий рівень академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічного персоналу експертна група переконалася під час онлайн-зустрічі з викладачами. Під час онлайн-спілкування зі здобувачами, було виявлено високий рівень задоволеності викладачами, як професіоналами у визначених напрямках.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відбір викладачів для якісного забезпечення освітньої діяльності на ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» здійснюється відповідно до «Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>) з врахування професійних вимог, досвіду науково-педагогічної та практичної діяльності. Процедура добору є відкритою з дотриманням процедур обговорення кандидатури на засіданні кафедри, рішення якої розглядаються на Вченій раді факультету та університету. Під час фокус-групи з керівництвом та НПП, було підтверджено прозорість конкурсного відбору та врахування усіх вимог до НПП, що задіяні у реалізації даної ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

КНУ ім. Т. Шевченка для організації та реалізації освітнього процесу за даною ОП залучає відповідні установи та організації. Співпраця роботодавців із ЗВО підкреслює потребу у фахівцях. В рамках організації та реалізації ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» вектор залучення роботодавців за даною ОП має широкий вектор. Зустрічі розробників та групи забезпечення освітніх програм з роботодавцями (23.12.2020 р.) на сторінці кафедри у ФБ (<https://www.facebook.com/ecsocgeo/posts/1092455084548334>). У процесі спілкування експертної групи з роботодавцями (Маруняк Є., Обіход Г., Палеха Ю. та інших) підтверджується «співпраця» не лише за участі у наукових семінарах та конференціях, рецензування ОП, консультуванням, а й керівництвом виробничою практикою, роботою над проектами в межах предметної області з метою забезпечення фахових компетентностей. Підтвердження участі роботодавців зі студентами та гарантами ОП географічного факультету (в т.ч. ОП «Урбаністика та регіональний розвиток»), обговорення відповідності ОП вимогам ринку, перспектив виробничих практик та стажувань (М. Добишем та Д. Павліком) від 20.01.2021 р. (<http://geo.univ.kiev.ua/uk/vsi-novini/955-obgovorennya-osvitnikh-program-kafedri-ekonomichnoji-ta-sotsialnoji-geografiji-z-robotodavtsyami.html>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Представники роботодавців, професіонали-практики, лектори-науковці з інших ЗВО, експерти в галузі урбаністики та регіонального розвитку залучаються до аудиторних занять (Палеха Ю., Крепак Д. та інші) (<https://geo.knu.ua/uk/vsi-novini/964-zustrich-studentiv-fakultetu-z-robotodavtsyami-predstavnikami-rnbo-ukrajini.html>). Прочитано гостьові лекції директора Агенції регіонального розвитку Київської області Д. Крепака (<https://www.facebook.com/ecsocgeo/posts/1065475263912983>), проф. М. Рейманн (Таллінський університет, 2019) (<https://geo.knu.ua/uk/vsi-novini/841-spivrobitnitstvo-za-programoyu-akademichnoji-mobilnosti-erazmus-lektsiji-estonskogo-vchenogo.html>) та багатьох інших. Простежуємо позитивний досвід залучення до освітнього процесу професіоналів, відомих та успішних практиків.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

КНУ сприяє професійному розвитку викладачів завдяки реалізації проекту «Якісне навчання через якісне викладання» з метою розвитку підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів. Професійному розвитку викладачів за даною ОП сприяють висока академічна мобільність серед науково-педагогічного персоналу, участь у проектах, грантових програмах, стажування у закордонних ЗВО. До прикладу, Провотар Н. та Мельничук А., були учасниками міжнародного українсько-австрійського проекту «Неоднозначні приміські простори: порівняльний аналіз місцевих траєкторій розвитку та мінливі повсякденні практики» (2019-2020 рр.). Мезенцев К. проходив стажування за програмою академічної мобільності Erasmus+ (2018), Університет Етвеша Лоранда (Угощина); Пасько В. Економічний університет у Кракові (Польща, 2019); Гнатюк О. Університет Зальцбурга (Австрія), стажування в рамках міжнародного дослідницького проекту (2019). Викладачі пройшли підвищення кваліфікації й в освітніх закладах та наукових установах України. Експертна група отримала документи, що підтверджують професійний розвиток викладачів у повному обсязі.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У рамках стимулювання викладацько-професійної майстерності у ЗВО реалізуються заходи, як матеріального, так і нематеріального характеру. Виплати здійснюються відповідно до законодавства України та передбачені преміювання науково-педагогічних працівників: премія ім. Т. Шевченка, за публікаційну активність, стипендії молодим вченим. Нематеріальне заохочення: нагороди, звання, грамоти, подяки. Викладачі, що працюють за даною ОП, відзначені нагородами МОН України.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, цілком забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН навчання на найвищому рівні. Освітній процес за даною ОП забезпечують 14 викладачів з науковим ступенем, з них, 5 доктори наук, професори, що мають високу публікаційну активність (публікації НПП індексуються у наукометричних базах), наявні закордонні стажування та сертифікати участі у міжнародних конференціях. Високою є академічна мобільність серед науково-педагогічного персоналу, що сприяє формуванню інноваційності у науково-освітній та дослідницькій діяльності педагогічних працівників. Викладачі проходять стажування у закордонних ЗВО в рамках міжнародних дослідницьких проектів, залученні до розробки проектів. Науково-педагогічні працівники ЗВО забезпечують лекторій у вищих закладах зарубіжжя. Активно долучаються до грантових програм. Позитивною практикою є систематичне залучення професіоналів-практиків до проведення занять. Забезпечуються й послідовно втілюються заходи з професійного розвитку та мотивації НПП за ОП на рівні ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на визначені сильні сторони і позитивні практики в контексті критерію 6 та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 6 відповідає рівню А завдяки інноваціям, як результату високої академічної мобільності серед науково-педагогічного персоналу, стажуванням у рамках міжнародних дослідницьких проектів та вивчення досвіду зарубіжних ЗВО, що сприяли реалізації освітньої програми, формуванню особливостей освітніх компонентів та їх забезпеченню, завдяки участі у грантових програмах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічних ресурсів та аналізу щодо їх відповідності до ПРН кожної дисципліни, експертна група дійшла висновку, що ЗВО, географічний факультет у цілому та кафедра економічної та соціальної географії мають достатні ресурси. Віртуальна екскурсія географічним факультетом (в т.ч. аудиторним фондом, бібліотекою) показала, що наявні матеріальні ресурси ЗВО в цілому забезпечують потреби здобувачів під час навчального процесу, проведення наукових досліджень та дозволяють досягти визначених цілей та програмних результатів. Це забезпечується діючими з комп'ютерними аудиторіями, що забезпечують роботу з вільними для доступу спеціалізованими програмними продуктами (наприклад, QGIS), що, в свою чергу, є досить зручним під час дистанційної роботи, про що зазначають студенти під час зустрічі. Функціонують також навчальні аудиторії на факультеті, 12 з яких – оснащені обладнанням для проведення мультимедійних занять. Під час зустрічі з гарантом було з'ясовано, що кафедра та факультет у цілому, формують заявки на необхідне обладнання та отримують його в порядку черги або на основі успішної участі в грантових програмах. Щодо бібліотечних ресурсів, то вони є достатніми (як паперовий так й електронний напрямки), про що зазначають студенти та викладачі під час зустрічей. Бібліотека також має доступ до міжнародних баз даних Scopus та Web of Science.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Для всіх учасників освітнього процесу доступ до всіх матеріально-технічних ресурсів ЗВО, що використовуються за даною ОП є вільним і безоплатним, що підтвердили здобувачі та НПП під час відео-зустрічей. Зокрема, студенти у своїх дослідках можуть використовувати планшети та навігатори, а також мають змогу безоплатно перевіряти свої наукові роботи у системі Антиплагіат та подавати власні наукові публікації до факультетських та університетських збірників безкоштовно.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час аналізу матеріалів, наданих щодо матеріально-технічного забезпечення та огляду матеріально-технічної бази, експертна група пересвідчилась, що ЗВО забезпечує належне утримання приміщень, опалення, освітлення, обладнання; організовує якісне харчування; забезпечує права здобувачів вищої освіти на безпечні умови навчання та праці. ЗВО в достатній кількості забезпечено комфортабельними гуртожитками, зокрема у гуртожитку географічного факультету періодично проводяться ремонтні роботи, гуртожиток забезпечений всім необхідним для проживання, територія біля гуртожитку обладнана спортивними майданчиками, функціонує університетська клініка (<http://www.univ.kiev.ua/ua/departments/uc/>), що може надати першу медичну допомогу в разі необхідності,

в достатній кількості є кафе та їдальні, а також психологічна служба для захисту психічного здоров'я усіх учасників освітнього процесу, з представником якої експертна група мала зустріч та пересвідчилась в реальності її функціонування. Також було визначено, що ЗВО має практику виявлення і врахування потреб здобувачів шляхом періодичного соціологічного опитування, результати якого аналізуються на рівні ректорату. Гарантом ОП та здобувачами було підтверджено про нещодавнє опитування на географічному факультеті, проте, результати ще оброблюються соціологами. Під час спілкування із здобувачами вищої освіти та огляду матеріально-технічної бази ЗВО, факультету та кафедри, зокрема, навчальних аудиторій, лабораторій тощо, було підтверджено, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів та задовольняє їх потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня підтримка здобувачів здійснюється завдяки роботі інспекторів деканату та безпосередньо заступника декана з виховної роботи, що було підтверджено студентами, які навчаються за даною ОП, а саме факт того, що вони в будь-який час можуть звернутися до деканату (наприклад, за довідками) та оперативно отримати відповідь. Щодо комунікації між здобувачами вищої освіти та викладачами, то вона здійснюється, як в дистанційному, так і в очному форматі (за потребою здобувачів). Організаційна підтримка забезпечується деканатом, заступником декана з виховної роботи та органами студентського самоврядування, що також підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Інформаційна підтримка забезпечується наявністю всієї необхідної інформації, в повному та вільному доступі, на сайті ЗВО та сайті факультету, а також у соціальних мережах відповідних структур (ЗВО, факультету, кафедри, студентського самоврядування тощо). Консультативне забезпечення та соціальна підтримка забезпечуються за рахунок функціонування (офлайн і онлайн) таких структур, як відділ працевлаштування, психологічна служба тощо. До соціальної підтримки також необхідно віднести Профспілку студентську організацію, яка забезпечує студентів пільговим проїздом, субсидіями тощо. Щодо дистанційного навчання, то студенти мають можливість проходити його через власні електронні кабінети з використанням Zoom, Google Meet тощо. Під час зустрічі зі здобувачами, було підтверджено їх задоволеність підтримкою з боку ЗВО та рівнем викладання викладачів, що забезпечують ОП. Скарг від здобувачів за ОП щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки не надходило.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За даною ОП відсутні випадки організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами. Проте, ЗВО загалом та географічний факультет зокрема, мають достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Це підтверджено під час огляду матеріально-технічної бази, а саме: наявність пандусів та ліфтів. Права та можливості здобувачів з особливими освітніми потребами визначені статутом ЗВО, де передбачено додаткову підтримку для повної реалізації їх прав на здобуття освіти, розвитку особистості, поліпшення стану здоров'я та якості життя, підвищення рівня участі у житті академічної спільноти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У межах ОП скарг і нарікань, пов'язаних з дискримінацією за будь-якою ознакою, сексуальним домаганням чи корупцією від здобувачів чи НПП не надходило. Проте ЗВО має ряд нормативних документів, які чітко врегульовують дані ситуації. А саме: Статут ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу у ЗВО (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc2018.pdf), Етичний кодекс ЗВО (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики ЗВО, що забезпечує умови дотримання членами університетської спільноти зазначеного Етичного кодексу, Порядок вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1335>), «Антикорупційна програма» http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corrupction/antukoruptsiyna_prohrama.pdf. Студентський парламент та профспілкова організація здобувачів вищої освіти ЗВО беруть активну участь у запобіганні та забезпеченні вирішення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база, на основі якої реалізується ОП є належною, забезпечує ПРН, та періодично (за потреби) оновлюється, що підтверджено достатньою кількістю навчальних приміщень, забезпеченістю комп'ютерними класами, програмним забезпеченням, наявністю великого обсягу бібліотечних фондів та електронним доступ до них

тощо). ЗВО забезпечує безоплатний доступ до об'єктів освітнього середовища, їх безпечність. На високому рівні розвитку є освітня, інформаційна, консультативна та організаційна підтримки, що забезпечуються в тому числі в дистанційному форматі. Гарною практикою є наявність та дієва робота психологічної служби, медичної клініки тощо. Створені належні умови для осіб з особливими освітніми потребами. Розроблені та впроваджені чіткі процедури вирішення конфліктних ситуацій. ЗВО є прикладом щодо розробки нормативно-правових документів з визначених питань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін за критерієм 7 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на визначені сильні сторони: функціонування та періодичне оновлення матеріально-технічної бази, що необхідна для забезпечення ПРН, розвинені та проведені на високому рівні, освітня, інформаційна, консультативна та організаційна підтримки і позитивні практики: функціонування університетської психологічної служби та медичної клініки в контексті критерію 7 та відсутність слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 7 відповідає рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У КНУ імені Тараса Шевченка процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка введеним в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018р. за №716-32 (п.12.3.4) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), Наказом Ректора від 05.03.2018р. за №158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), Наказом Ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» від 08.07.2019р. за №601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovi%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>), Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в КНУ імені Тараса Шевченка, введеним в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018р. за №716-32 (п.12.3.4) http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), чітко визначено вимоги до локального та загальноуніверситетського моніторингу, що здійснюється за поданням Науково-методичної ради Університету та затверджуються ректором. Зокрема, результати локального моніторингу не менш ніж раз на рік обговорюються на науково-методичній (навчально-методичній, методичній) комісії (раді) і вченій (педагогічній) раді відповідного структурного підрозділу. Звіти із локального моніторингу подаються до сектору моніторингу якості освіти Університету (п. 2.14, 2.14.1). До здійснення моніторингу ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» також долучаються науково-педагогічні працівники, здобувачі, роботодавці, академічна спільнота. Результати моніторингу діяльності ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» щодо організації, змісту і якості окремих компонентів ОП та ОП в цілому проаналізовані, обговорені із студентами, НПП та роботодавцями (Протокол засідання кафедри економічної та соціальної географії, № 14 від 12 травня 2020 р.) <blob:https://office.naqa.gov.ua/1cebo85b-8d8e-44ba-897c-c5ae2d513fec>. Перегляд освітньо-наукової програми, доцільність внесення змін до ОП планується зробити після завершення здобувачами вищої освіти повного періоду навчання (реальної апробації освітньої програми), що було обговорено та ухвалено на засіданні Науково-методичної комісії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 01 липня 2020 року (<blob:https://office.naqa.gov.ua/2ecee433-a696-4b8d-a8cc-ff7bd00ce123>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На географічному факультеті ОП підлягають, як локальному, так і загальноуніверситетському моніторингу, інформація про який періодично (щорічно) обговорюється на засіданнях кафедри та Вченій раді факультету. Обробкою даних локального моніторингу, на основі якого вносяться зміни до ОП, займається сектор моніторингу якості освіти Університету. Гарант та робоча група ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» відповідно до Положення (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) провадять постійний локальний моніторинг ОП, залучаючи роботодавців та студентське самоврядування. На етапі підготовки даної ОП, вивчалася думка здобувачів ОС бакалавр, щодо доцільності запровадження програми «Урбаністика та регіональний розвиток» та бажання навчатися. Здобувачі реалізують право на вільний вибір дисциплін, про що свідчать додані, як відповідь на запит експертної групи пункт 4, підтверджуючі документи, зокрема Витяг з розширеного засідання Науково-методичної комісії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 01 липня 2020 року, членами якої є представники студентського парламенту географічного факультету та здобувачі вищої освіти, в якому зазначається про врахування пропозицій здобувачів за результатами вивчення освітніх компонентів та проходження практик. На онлайн зустрічі зі здобувачами вищої освіти останні зазначили, що мають доступ до системи автоматизації Київського національного університету імені Тараса Шевченка Triton Student, де здобувачі вищої освіти мають можливість ознайомитися та обрати навчальні дисципліни через зареєстровані власні електронні кабінети. Під час онлайн зустрічі експертної групи з НПП було зазначено, що всі розробники ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» дійшли повного консенсусу щодо доцільного внесення змін у дану ОНП після завершення повного періоду навчання. Також на зустрічі з НПП було підкреслено, що, наразі, проєкт освітнього стандарту зі спеціальності 106 «Географія» освітнього рівня магістр цілком корелюється з Національною рамкою кваліфікації, проте затвердження відповідного стандарту також потребуватиме перегляду даної ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

При обговоренні результатів професійних комунікацій з роботодавцями щодо підвищення якості освітнього процесу були запрошені та приймали участь представники роботодавців: директор Інституту географії НАН України, д.геогр.н. Маруняк Є.О., старший науковий співробітник Інституту географії НАН України, д.геогр.н. Гукалова І.В., директор Інституту економіки природокористування та сталого розвитку, д.е.н. Хвесик М.А., заступник директора Українського державного інституту проектування міст ДІПРОМІСТО імені Юрія Білокона д.геогр.н. Палеха Ю.М., директор ГО «Інститут світової політики», к.політ.н. Магда Є.В., головний економіст ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ» Тиква Л.М. (<blob:https://office.naqa.gov.ua/110c8d5f-77c1-42bc-a3c9-fa4c478f1d5f>). Угоди про співробітництво додано за відповідним посиланням <blob:https://office.naqa.gov.ua/110c8d5f-77c1-42bc-a3c9-fa4c478f1d5f> Роботодавці, у цілому, схвально відгукуються про дану ОП, про що було засвідчено під час онлайн зустрічі. В той же час, вони акцентують увагу на деяких рекомендаціях, зокрема: на збільшенні практичної складової в питаннях засвоєння спеціалізованого програмного забезпечення, спрямованого на оволодіння методів просторового аналізу, баз даних, моделювання тощо. В якості побажання роботодавці зосередили увагу на засвоєнні сучасних особливостей комплексної оцінки територій, їх прогнозування та екологічної оцінки.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки освітньо-наукова програма «Урбаністика та регіональний розвиток» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти акредитується вперше, випускників ще немає, але підтримується зв'язок із випускниками кафедри економічної та соціальної географії, про що свідчить інформація про успішних випускників кафедри, яка відображена на офіційній вебсторінці кафедри економічної та соціальної географії <https://geo.knu.ua/uk/kafedri/ekonomichnoji-ta-sotsialnoji-geografiji/vipuskniki.html> Зустрічі експертів з різними фокус-групами засвідчили, що на кафедрі економічної та соціальної географії ведеться робота над базою даних випускників, яка в подальшому сприятиме відстеженню траєкторії їх працевлаштування та кар'єрного зростання.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Моніторинг освітнього процесу, самоаналіз освітньої діяльності за ОП, обговорення зі здобувачами та роботодавцями дозволяє виявляти та реагувати на недоліки, які виявлені при реалізації ОП (зокрема відсутність власних навчально-методичних розробок з окремих компонентів, рекомендації щодо включення до списку рекомендованої літератури з навчальних дисциплін частини публікацій НПП кафедри зі списку видань, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science). На запит експертної групи щодо 11 наукових статей НПП кафедри, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science, було надано їх документальне підтвердження з відповідним посиланням <blob:https://office.naqa.gov.ua/2b7b2469-d769-4e27-82cd-91ced96ec722>. Варто зазначити, що дані питання були розглянуті на засіданні кафедри економічної та соціальної географії (протокол № 14 від 12 травня 2020 р.). З'ясовано, що пропозиції, які стосуються змін до даної освітньо-наукової програми узгоджуються із Сектором моніторингу якості освіти Науково-методичного центру організації навчального процесу університету, що сприятиме підвищенню якості даної ОП. Результати моніторингу освітнього процесу за даною ОНП в питаннях змісту та якості достатньо з'ясовані та обговорені зі всіма зацікавленими

сторонами освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, НПП, стейкхолдери, роботодавці тощо), що дає підстави стверджувати про виправлення недоліків та врахування якісних змін після повноцінної апробації ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Враховуючи той факт, що Попередніх акредитацій ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка не було (первинна акредитація) частково враховано результати проведення акредитації ОНП «Географічне країнознавство та геоглобалістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія (лютий 2020 р.). Також до уваги бралися зауваження та пропозиції, виявлені при проведенні на кафедрі економічної та соціальної географії акредитації ОНП «Економічна та соціальна географія» (травень 2019 р.) та ОПП «Економічна та соціальна географія» (квітень 2019 р.) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

На думку експертної групи, в академічній спільноті КНУ імені Тараса Шевченка продемонстрована інституційна спроможність університету інформаційно (Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>, Етичний кодекс університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), а також технічно (ліцензований сервіс перевірки на плагіат Unicheck, який, як було з'ясовано під час зустрічі з керівництвом ЗВО, забезпечує перевірку за внутрішньою та зовнішньою базами даних, а також обробку англійських текстів) забезпечувати дотримання основних вимог щодо культури якості освітньої діяльності. В КНУ функціонує багаторівнева система забезпечення якості освіти, основу якої складають чотири основні рівні, що покликані забезпечувати якісні показники ЗВО та здійснюються за участі здобувачів вищої освіти, кафедр, гарантів та робочих груп ОП, роботодавців, факультетів, органів студентського самоврядування, а також загально-університетських структурних підрозділів, що відповідають за реалізацію заходів забезпечення якості освіти. Варто звернути увагу на практику обговорення результатів опитування та анкетування.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До здійснення моніторингу ОНП «Урбаністика та регіональний розвиток» також долучаються науково-педагогічні працівники, здобувачі, роботодавці, академічна спільнота, що дозволяє виявляти та реагувати на недоліки, які виявлені при реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутнім є перегляд ОП «Урбаністика та регіональний розвиток». Позиція здобувачів вищої освіти, академічної спільноти та роботодавців була прийнята до уваги на етапі підготовки даної ОП. Рекомендуємо врахувати результати моніторингу за ОП. Варто звернути увагу на практику обговорення результатів опитування та анкетування. Рекомендовано збільшення практичної складової в питаннях вивчення навчальних дисциплін, які передбачають засвоєння спеціалізованого програмного забезпечення (географічні інформаційні системи та технології).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 8, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які не є суттєвими та підлягають виправленню після врахування побажань усіх стейкхолдерів та перегляду ОП «Урбаністика та регіональний розвиток»

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначають такі законодавчі документи, як Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту» та інші нормативно-правові акти. Учасники освітнього процесу та здобувачів вищої освіти, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах; інших працівників Університету) в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка регулюються оприлюдненими на офіційному сайті КНУ імені Тараса Шевченка документами: Статутом Університету (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Етичним кодексом університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf>). Названі документи знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Затверджена ОП оприлюднена сайті ЗВО. http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_prog/ekonom_OP/Urbanist_mag_d_106_ukr_engl.pdf. Всі освітні програми є відкритими для обговорення та отримання зауважень і пропозицій всіх стейкхолдерів. Проект за даною ОП на разі є відсутнім. Акредитація є первинною. У роботі експертною групою з'ясовано, що перегляд ОП та формування відповідного проекту з метою врахування рекомендацій усіх стейкхолдерів буде здійснюватися після апробації ОП «Урбаністика та регіональний розвиток». У Витягу з розширеного засідання Науково-методичної комісії географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка (від 01 липня 2020 р.) ухвалено: «Вважати доцільним внести зміни до ОНП після завершення здобувачами вищої освіти повного періоду навчання (реальної апробації освітньої програми). Взяти до уваги, що стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня вищої освіти може бути затверджений цього року, що вимагатиме перегляду ОП». (<blob:https://office.naq.gov.ua/31cb38c7-04d6-4fea-bd91-f60f29590b1e>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітньо-наукова програма «Урбаністика та регіональний розвиток» другого (магістерського) рівня, що запропонована кафедрою економічної та соціальної географії оприлюднена у відкритому доступі на сайті ЗВО: http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_prog/ekonom_OP/Urbanist_mag_d_106_ukr_engl.pdf. Очікувані результати навчання та робочі програми за освітніми компонентами висвітлені на сайті ЗВО. <http://geo.univ.kiev.ua/uk/geo.univ.kiev.ua/uk/954>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються низкою нормативно-правових документів, розроблених та впроваджених ЗВО, є доступними для всіх та розміщені на офіційному сайті ЗВО, послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Затверджена ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» оприлюднена на вебсайті ЗВО, є відкритою для обговорення та отримання зауважень і пропозицій всіх стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Проєкт за даною ОП наразі є відсутнім. Не були враховані рекомендації щодо перегляду та оновлення освітніх програм, які надавалися під час акредитаційних експертиз інших ОП на географічному факультеті. Спираючись на політику ЗВО щодо ґрунтового перегляду ОП після першого року випуску, рекомендуємо розмістити інформацію із сайту географічного факультету «Для обговорення». Усі пропозиції, що надійшли на електронну скриньку деканату географічного факультету (geography_dpt.head@univ.net.ua) з назвою в темі листа «ПРОПОЗИЦІЇ_ДО_ОП...» в окремій вкладці або перед всіма ОП, узагальнити, систематизувати, надати у вигляді таблиці (тощо) задля підтвердження дієвості механізму, що обраний ЗВО щодо перегляду ОП. Рекомендуємо врахувати рекомендації щодо перегляду та оновлення ОП під час здійснення інших акредитаційних експертиз у ЗВО. Зокрема, пропозицію ГЕР (під час акредитації «Географічне країнознавство та геоглобалістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія) щодо оприлюднення проєктів змін до ОП для громадського обговорення, а також таблицю пропозицій протягом тижня після закінчення обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 9, можна визначити, що рівень відповідності критерію – В, оскільки містить недоліки, які підлягають виправленню, зокрема, після врахування рекомендацій щодо перегляду та оновлення освітніх програм які надавалися під час акредитаційних експертиз у ЗВО, з врахуванням пропозицій від усіх стейкхолдерів за даною ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Для здійснення онлайн-візиту експертної групи та за час проведення акредитаційної експертизи ОП «Урбаністика та регіональний розвиток» експертній групі був наданий доступ до всіх необхідних матеріалів. Онлайн-зустрічі експертної групи у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбулися згідно запланованої програми візиту.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	A

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6 . Людські ресурси	A
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Яроменко Оксана Володимирівна

Члени експертної групи

Мельник Андрій Васильович

Сержантова Юлія Юріївна